

RTU studiju kurss "Vācu valoda: tulkošanas prakse II"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1163
Nosaukums	Vācu valoda: tulkošanas prakse II
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Linda Gaile - Nozares speciālists (doktorants)
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, DE
Anotācija	Studiju kurss "Vācu valoda: tulkošanas prakse II" ir pilnveidot teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas dažādu tekstu (informatīvu, ekspressīvu un deskriptīvu tekstu, literāru, akadēmisku, žurnālistikas tekstu u.c.) tulkošanā no vācu valodas latviešu valodā, uzsverot ne tikai translatoloģiskos un avotvalodas, bet arī mērķvalodas lingvistiskos aspektus, kā arī avotkultūras un mērķkultūras specifiskās nianšes un starpkultūru atšķirības, ar kurām nākas saskarties, tulkojot dažāda satura, dažādu nozaru un dažādus teksta veidus no vācu valodas latviešu valodā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir attīstīt valodniecisko un tulkošanas kompetenci, padziļinot teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas dažādu tekstu (informatīvu, ekspressīvu un aprakstošu tekstu, literāru, akadēmisku, žurnālistikas tekstu u.c.) tulkošanā no vācu valodas latviešu valodā: 1) gūt izpratni par stilistiskām nianšēm, gramatiku, avotkultūras un mērķkultūras atšķirībām; 2) veidot izpratni par avotvalodai un mērķvalodai specifiskām tekstuālajām konvencijām; 3) prast kritiski izvērtēt tulkotāja darbam nepieciešamos rīkus (tiešsaistes rīkus, vārdnīcas, leksikogrāfiskos avotus).
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Tulkojumzinātnes zinātniskās un populārzinātniskās literatūras lasīšana, analīze un kritiska izvērtēšana. 1) Analizēt avottekstu gan saturiskā, valodnieciskā, gan formas ziņā, kā arī izvērtēt tulkojumam mērķvalodā nepieciešamos uzziņas materiālus; 2) veikt dažāda veida tekstu tulkojumus no avotvalodas (vācu) mērķvalodā (latviešu); 3) veikt tulkotā teksta pārskatīšanu, rediģēšanu un formatēšanas uzdevumus; 4) kritiski izvērtēt un komentēt esošos tulkojumus; 6) lietot spēkā esošās vadlīnijas vācu valodas personvārdu, toponīmu atveidē latviešu valodā.

Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Birus, Hendrik. Zur Übersetzbarkeit literarischer Namen. The Languages of World Literature, Volume 1, Berlin, Boston: de Gruyter, 2024, pp. 51-64. https://doi.org/10.1515/9783110645033-003 2. Čestermens, Endrū (2019). Tulkošanas mēmi. Ideju izplatīšanās tulkošanas teorijā. Papildinātais izdevums. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 280. lpp. ISBN 978-9934-18-460-4. 3. Koller, Werner; Henjum, Kjetil Berg. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Lehrbuch/Studienliteratur. 9.grundlegend überarbeitete und aktualisierte Auflage. Tübingen: Narr, 2020. 350 Seiten. 4. Prunč, Erich. Einführung in die Translationswissenschaft. Bd.1. Orientierungsrahmen. Institut für theoretischen und angewandte Translationswissenschaft, Graz: GTS, 2003. 374 Seiten. 5. Sīle, Aija; Veckrācis, Jānis (2021). Tulkojumu redakcionālā pilnveide. Mācību līdzeklis. Ventspils: Ventspils Augstskola. 207. lpp. ISBN 978-9934-607-00-4. 6. Sīlis, Jānis (2009). Tulkojumzinātnes jautājumi. Teorija un prakse. Ventspils: Ventspils Augstskola. 264. lpp. ISBN 978-9984-648-05-7 - Baltiņš, M., Druviete, I. (2017). Ceļavējš cilvēku ciltij. Valoda sabiedrībā. Rīga: LVA. Papildu /Additional: 1. Kautz, Ulrich. Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Iudicium, 2000. 2. Stähle, Jürgen. Vom Übersetzen zum Simultandolmetschen. Handwerk und Kunst des zweitältesten Gewerbes. Steiner: Stuttgart, 2009. ISBN 978-3-515-09360-6 3. Sīlis, Jānis. Ieskats ēdienu internacionālo nosaukumu tulkošanā latviešu valodā. Valodas prakse: Vērojumi un ieteikumi, populārzinātnisku rakstu krājums. Vārds tulkojumā. Rīga: Latviešu valodas aģentūra (LVA), Nr. 2/2011. Rīga: Latgales druka, 2011. 128.-139.lpp. ISSN 1691-273X 4. Botton, de Alain. Kunst des Reisens. Übersetzt von Silvia Morawetz. Fischer: Frankfurt am Main, 2002. 5. Ceske, Edgars. "K. G. Grasa 1804./1805. gada ceļojuma apraksts pa Sicīlijas salu kā romantisma laikmeta ceļojumu literatūras piemērs". Latvijas Nacionālā bibliotēka, zinātniskie raksti 5 (XXV): Dzejnieks un mākslinieks Karls Gothards Grass (1767-1814). Rīga: Latvijas Nacionālā bibliotēka, 2020. 156.-182.lpp. 6. Michele, de Fausto. Die Rolle des Kinos als Hyper-translator in der Konstruktion des Polysystems "Weltliteratur" oder: Lernergebnisse durch kooperatives Lernen im Bachelorseminar. The Languages of World Literature, Volume 1, Berlin, Boston: de Gruyter, 2024, pp. 547-554. DOI:10.1515/9783110645033-037. Citi informācijas avoti / Other sources of information: 1. DUDEN. Deutsches Universalwörterbuch. Vācu valodas skaidrojošā vārdnīca [tiešsaistē]. Pieejams: www.duden.de 2. Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache [online]. Pieejams: www.dwds.de 3. Latviešu valodas skaidrojošā vārdnīca tiešsaistē – tezaurs.lv. Pieejams: https://tezaurs.lv/ 4. Nacionālā enciklopēdija. Latvijas Nacionālā Bibliotēka. Pieejams: https://enciklopedija.lv/ 5. Andersone, Indra; Vjaterē, Alise. Vācu-latviešu vārdnīca: ap 75 000 vārdus, Deutsche-Lettisches Wörterbuch, Rīga: Avots, 2004. 6. Personvārdu atveide. Tiešsaistes avots, pieejams: www.personvarduatveide.lv 7. Vācu valodas skaidrojošā vārdnīca. Wahrig Wörterbuch der deutschen Sprache. Pieejams: www.wahrig.de 8. Vācu valodas svešvārdu vārdnīca. Wahrig Fremdwörterbuch [online]. Pieejams: www.wahrig.de 9. Kušķis, J. (2006). Mūsu valoda. Padomi valodas spodrināšanai. Rīga: Antava. 10. Kursīte, J. (2016). Zīmju valoda: latviešu žesti. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 11. Skujiņa, V. (2014). Latviešu valoda lietišķajos rakstos. Rīga: Zvaigzne ABC. 12. Latviešu lingvistiskā attieksme: vērtības, pārliecība, prakse (2021). Zin. red. Ina Druviete. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Vācu valoda (B1/B2) un latviešu valoda (C1/C2) (Rakstveida un mutvārdu saziņa I, II, III, IV; vācu valodā runājošo valsts kultūras studijas; kultūras un literatūras studijas latviešu valodā).

Studiju kursa saturs

Saturš	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakststundas	Patstāv. darbs	Kontakststundas	Patstāv. darbs
1. Mašīntulkošanas rīku izmantošana tulkošanas procesā.	2	4	0	0
2. Tulkojuma sagatavošana un nodošana klientam: pārlasīšana, rediģēšana un formatēšana.	4	4	0	0
3. Specializēto tekstu tulkošana: zinātnisko rakstu un populārzinātnisko tekstu tulkošana.	4	6	0	0
4. Tūrisma tekstu tulkošana: bukleti, kartes, tūrisma objektu apraksti. Reāliju tulkošana / atveide mērķvalodā.	4	6	0	0
5. Lietošanas pamācību tulkošana: lietošanas pamācību struktūra, analīze un tulkošana. Paralēltekstu izmantošana.	4	6	0	0
6. Ceļojumu literatūras tulkošana: valodas stila un teksta veida analīze, kultūras aspektu nozīme.	4	8	0	0
7. Literāro tekstu tulkošana. Stilistikas analīze. Tulkotāja piezīmes (zemsivītras piezīmes), atsaucē.	4	8	0	0
8. Tulkošana un terminoloģija. Terminu un specifiskā leksika, glosārija izstrāde.	4	6	0	0
9. Tulkotāja sadarbība ar kolēģiem, tulkotāja tālākizglītošanās (semināri, kursi, asociācijas u.c.).	2	4	0	0
Kopā:	32	52	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
--------------------------------	------------------------------

ZINĀŠANAS: 1. Ir zināšanas par tulkotāja darba specifiku, tulkotāja profilu, tulkošanas darba struktūru. 2. Pārzina tekstu veidus; 3. Zina dažāda veida uzzīņu avotus, tulkotāja darbam nepieciešamos darba materiālus. 4. Ir izpratne par avotkultūras (AK) un mērķkultūras (MK) atšķirībām un to saistību ar tulkošanas darbu (praksi). 5. Ir zināšanas par CAT rīku izmantošanu tulkošanas procesa laikā, kā arī mašīntulkošanas piedāvātajām iespējām. 6. Pārzina tulkošanas procesu un tā posmus, sākot ar avotteksta lasīšanu līdz gatavai tulkojuma nodošanai klientam.	1) aktīvs darbs nodarbībās, 2) referāts par tulkojumzinātnes tēmu, 3) patstāvīgi veikti dažādu tekstu tulkojumi, 4) eksāmens.
PRASMES: 1. Prot iegūt studijām un profesionālajai darbībai nepieciešamo informāciju no dažādiem tulkošanas aspektiem, tostarp digitālajiem, avotiem, analītiski izvērtēt to un izmantot studiju un profesionālajām vajadzībām. 2. Atbilstoši teksta veidam prot sameklēt tulkošanas darbam nepieciešamos palīg līdzekļus datubāzēs, bibliotēkās vai tiešsaistē (dažāda veida vārdnīcas, glosārijus, leksikogrāfiskos avotus, paralēltekstus). 3. Prot apzināties tulkošanas procesa laikā radušās grūtības un rast atbilstošus risinājumus. 4. Prot noteikt problemātiskus elementus avottekstā, nosakot valodas stilu, izmantotos stilistiskos un morfoloģiskos līdzekļus. 5. Prot pamatot savu tulkojumam pielietoto izvēli un savu viedokli; 6. Prot pielietot esošās vadlīnijas vācu valodas personvārdu, toponīmu atveidei latviešu valodā.	1) aktīvs darbs nodarbībās, 2) referāts par tulkojumzinātnes tēmu, 3) patstāvīgi veikti dažādu tekstu tulkojumi, 4) eksāmens.
KOMPETENCES: 1. Pilnveido savu valodisko lietpratību un tulkotāja prasmes tulkošanas procesā. 2. Spēj tulkot dažāda satura tekstus un teksta veidus (informatīvos, aprakstošos, tūrisma tekstus, žurnālistikas, literārus, populārzinātniskus un zinātniskus tekstus, audiovizuālus u.c.). 3. Spēj izmantot tulkotāja darbam nepieciešamo teorētisko un praktisko informāciju (terminoloģijas avotus, stila nianšes, vārdu lietojumu u.c.), kas svarīga precīzai teksta tulkošanai. 4. Spēj izvērtēt automatizēta (mašīntulkošanas rīka piedāvāta) tulkojuma kvalitāti. 5. Spēj atrast un labot kļūdas savā tekstā ar tiešsaistē pieejamiem un piedāvātiem automatizētiem tulkošanas rīkiem.	1) aktīvs darbs nodarbībās, 2) referāts par tulkojumzinātnes tēmu, 3) patstāvīgi veikti dažādu tekstu tulkojumi, 4) eksāmens.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Aktīvs darbs nodarbībās.	30
Patstāvīga tekstu tulkošana.	30
Referāts par tulkojumzinātnes tēmu.	10
Eksāmens.	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	